

Ökning av suicid bland unga vuxna 20–29 år

Folkhälsomyndigheten har tidigare rapporterat att suicidtalerna har ökat sedan 2006 i åldersgruppen 15–29 år. Nya åldersstratifierade analyser visar att ökningen inte gäller hela åldersgruppen, utan enbart 20–29-åringar. I den gruppen ökade suicid med i genomsnitt 1,8 procent per år under perioden 2006–2020. I åldersgruppen 15–19 år var suicidtalerna oförändrade.

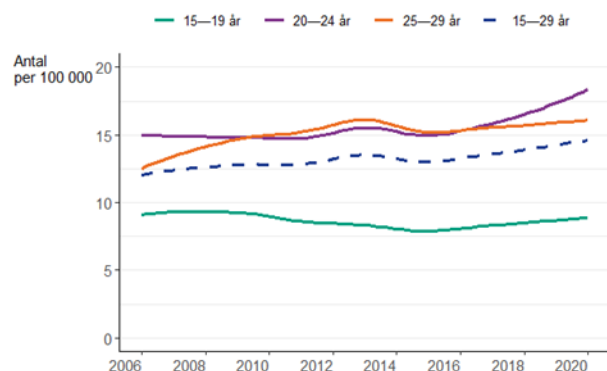
I många länder i Västeuropa har dödligheten bland unga i åldern 20–34 år minskat under 2000-talet, men i Sverige har den varit relativt oförändrad (1). En stor del av dödligheten bland unga orsakas av skador, både avsiktliga och oavsiktliga. Omkring vart tredje dödsfall i åldern 15–29 år är suicid, och analyser från Folkhälsomyndigheten visar en viss ökning av suicid i denna åldersgrupp under perioden 2006–2020 (2).

Åldersgruppen 15–29 år är dock heterogen eftersom den består av både barn och unga vuxna. Syftet med de fördjupade analyser som redovisas här var att undersöka om ökningen av suicid omfattar hela detta åldersspann, eller om den är centrerad till vissa åldrar.

Metod

Uppgifter om suicid kom från Socialstyrelsens dödsorsaksregister och omfattade 2006–2020. Individer inkluderades i analyserna om de var folkbokförda i Sverige och om de avlidit i säkert fastställda suicid, enligt ICD-10 (X60–X84). Som statistisk analysmetod användes Poisson-regression, vars resultat ger ett mått på den relativa årliga förändringen av suicid. Materialet var för litet för att presenteras uppdelat på kön. Regressionsanalyserna genomfördes både med och utan justering, och i de justerade analyserna kontrollerades resultatet för kön, födelse-land och utbildningsnivå (föräldrars utbildningsnivå för gruppen under 25 år). Dessa uppgifter inhämtades från Statistiska centralbyrån och samkördes med data från dödsorsaksregistret.

Figur 1. Antal suicid per 100 000 invånare i åldersgrupperna 15–19 år, 20–24 år och 25–29 år samt totalt för gruppen 15–29 år under perioden 2006–2020. Glidande medelvärden.

Ingen ökning av suicid i åldern 15–19 år

Under perioden 2006–2020 registrerades totalt 3 139 suicid i åldersgruppen 15–29 år. Av de avlidna var 70 procent killar och 88 procent var födda i Sverige.

Figur 1 illustrerar utvecklingen av suicidtalerna (antal suicid per 100 000 invånare) i de olika åldersgrupperna under perioden 2006–2020.

I åldersgruppen 15–19 år var suicidtalet lägst och relativt oförändrat under hela tidsperioden. För 20–24-åringarna började suicidtalet öka runt 2015 och i gruppen 25–29 år ökade det gradvis under hela perioden.

Sett till hela åldersspannet (15–29 år) ser trenden också ut att vara ökande (figur 1), men analyserna visar alltså att alla åldrar inte bidrar till denna utveckling.

Suicid ökade med 1–2 procent per år i åldersgruppen 20–29 år

Årstrenderna för suicid under perioden 2006–2020 undersöktes i regressionsanalyser (tabell 1). Även dessa analyser visar att utvecklingen i gruppen 15–19 år var

stabil, alltså utan någon ökande eller minskande trend (p-värde > 0,05).

Däremot noteras en uppåtgående trend i de två äldre åldersgrupperna. Den ojusterade genomsnittliga ökningen per år var 1,4 procent i gruppen 20–24 år och 1,3 procent i gruppen 25–29 år. När analyserna justerades för kön, födelseland och utbildningsnivå var ökningen 1,8 procent i båda grupperna.

Tabell 1. Årlig relativ förändring av suicidtalerna i olika åldersgrupper under perioden 2006–2020, justerad och ojusterad modell, samt p-värden.

Ålder	Modell (a)	Årstrend i % (b)	P-värde
15–19 år	Ojusterad	-0,6	0,485
15–19 år	Justerad	-0,7	0,405
20–24 år	Ojusterad	1,4	0,034
20–24 år	Justerad	1,8	0,008
25–29 år	Ojusterad	1,3	0,045
25–29 år	Justerad	1,8	0,008
15–29 år	Ojusterad	1,2	0,004
15–29 år	Justerad	1,7	<0,0001

(a) I den justerade modellen ingår kön, födelseland och utbildningsnivå.

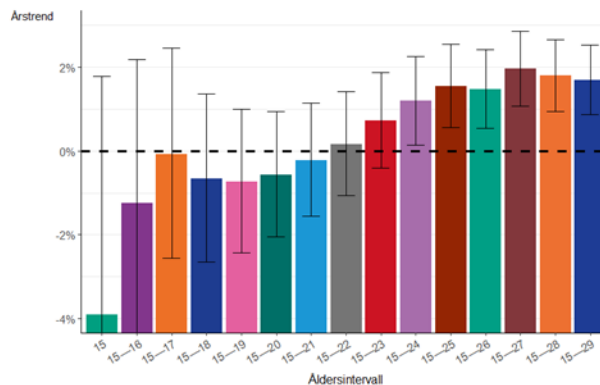
(b) Beräknat som $(\text{incidenskvot}-1) \cdot 100$

Högre åldrar ligger bakom ökningen av suicid bland unga

Genom en så kallad expanderande modell kan vi illustrera hur de högre åldrarna bidrar till den totala årliga ökningen av suicid i gruppen 15–29 år (figur 2).

Till varje stapel i figur 2 adderas ytterligare en ålder. Den första stapeln inkluderar enbart 15-åringar, den andra stapeln innehåller 15- och 16-åringar, den tredje stapeln 15–17-åringar osv. Först när 24-åringarna inkluderas ser vi en statistiskt säkerställd ökning av suicid, eftersom konfidensintervallet ligger över 0. Ju fler högre åldrar som inkluderas, desto tydligare blir trenden.

Figur 2. Estimerad årstrend för suicid i en expanderande åldersgrupp, från enbart 15-åringar (första stapeln) till 15–29-åringar (sista stapeln). Klammarna anger konfidensintervallen.

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten har tidigare rapporterat om en ökning av suicidtalerna i åldersgruppen 15–29 år under perioden 2006–2020. Men gruppen är heterogen och består av personer i skilda livsfaser. För att suicidpreventiva insatser ska kunna riktas till rätt målgrupp och rätt arena är det viktigt att veta om suicid har ökat lika mycket i alla åldrar.

Våra fördjupade analyser visar att ökningen av suicid inte omfattar samtliga åldrar i åldersspannet 15–29 år. Bland personer under 20 år ses ingen ökning över huvudet, utan den totala utvecklingen beror uteslutande på att suicid ökar bland 20–29-åringar. Denna ökning var i genomsnitt cirka 1,8 procent per år under perioden 2006–2020.

Denna kunskap är viktig för det suicidförebyggande arbetet, men den behöver fördjupas och kompletteras med mer information, t.ex. om ungas psykiska hälsa, livsvillkor och levnadsförhållanden.

Referenser

- Agren G, Bremberg S. Mortality trends for young adults in Sweden in the years 2000-2017. *Scand J Public Health*. 2022;50(4):448-53.
- Folkhälsomyndigheten. Suicid <https://www.folkhalsomyndigheten.se/fu-suicid> [citerad 2022-07-13].